

F4/2007 - ZNALECKÁ HLÍDKA

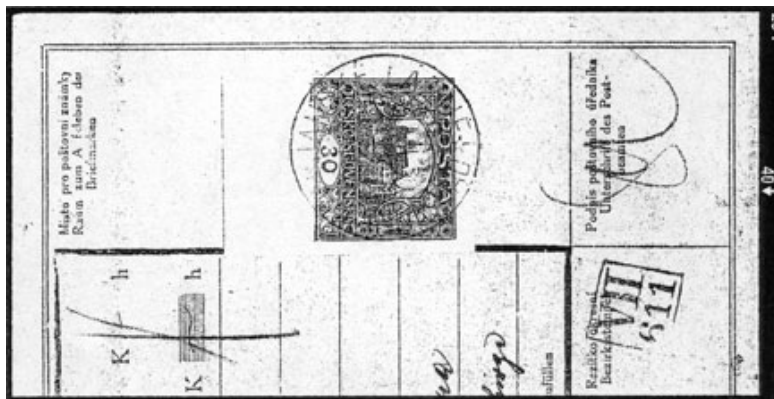
Známka 30 h Hradčany červenofialová nezúbkovaná:
použitie v poštovej prevádzke

K zberateľsky mimoriadne atraktívnym materiálom, ktorý však vo väčšine zbierok chýba, patrí 30h známka Hradčany červenofialová nezúbkovaná (Pof. č. 13) na celistvosti - na ústrižku poštovej poukážky, na obálke alebo na pohľadnici.

Odborná literatúra [2, 3, 4] uvádza, že známka 30 h Hradčany červenofialová nezúbkovaná bola používaná iba na pošte Janske Lázně. Osobne sú mi známe štyri ústrižky poštovej peňažnej poukážky s 30h známkou Hradčany, červenofialová nezúbkovaná, ktoré majú podaciú pečiatku JANSKÉ LÁZNĚ/JOHANNISBAD s rozlišovacím písmenom „c“ a iniciálami „ČSP“. Dátumy sú 17., 19., 23. a 26. VI. 1920. Dva z nich mám k dispozícii aj na fotografii. Sú to tieto ústrižky:

- 19. VI. 20 - JANSKÉ LÁZNĚ/JOHANNISBAD „c“, „ČSP“; ústrižok s 30 h Hradčany červenofialová nezúbkovaná, „Gilbert“; okresná pečiatka VII/611; poštová poukážka: česko-nemecký formulár, foto: Výstavný katalóg Brno 1974, str. 38 (exponát – ing. Jan Karásek), Filatelie 8/1983 s. 234 – 235 a Československé poštovní známky a jejich padělky, vydanie 1998, s. 61, detail.

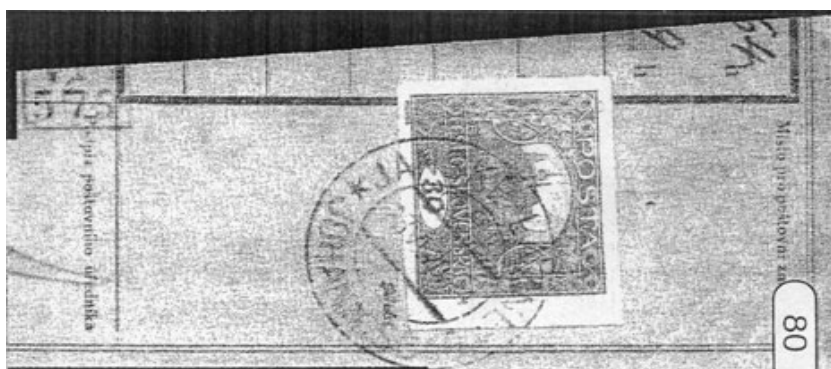
- 26. VI. 20 - JANSKÉ LÁZNĚ/JOHANNISBAD „c“, „ČSP“; ústrižok s 30 h Hradčany červenofialová nezúbkovaná, dolný okraj, atest Karásek; okresná pečiatka VII/611; poštová poukážka: česko-nemecký formulár; foto: aukcia Majer 16. 9. 2006 pol. 40 (vydražené za 120.000 Kč).

Obidva ústrižky majú rovnaký podpis poštového úradníka.

V tejto súvislosti si opätovne považujem za povinnosť upozorniť na skutočnosť, že na poštu Janské Lázně boli pridelené aj priehradkové hárky 30 h Hradčany červenofialová, ktoré boli perforované, ako i priehradkové hárky s výrazne posunutou resp. viacnásobnou perforáciou, v dôsledku čoho zostala časť hárku neperforovaná. Podľa exaktných kritérií za nezúbkovanú známku 30 h Hradčany červenofialovú môžeme považovať iba takú známku, ktorá má na každej zo štyroch strán okraj široký minimálne 2,1 mm a na žiadnom z nich nesmú byť viditeľné stopy po perforácii. Túto podmienku väčšina týchto známok s pečiatkou JANSKÉ LÁZNĚ/JOHANNISBAD nespĺňa. Známky na dvoch popisovaných ústrižkoch sa k tomuto ideálnemu stavu veľmi približujú, ale v rámci korektnosti poznamenávam, že ľavý okraj je u oboch známok mierne užší ako 2,1 mm.

Filatelistickej verejnosti je známe, že na trhu sa objavil aj tento ústrižok poštovej poukážky:

- 28. VI. 20-4 - JANSKÉ LÁZNĚ/JOHANNISBAD, rozlišovacie označenie nejasné, „ČSP“; ústrižok s 30 h Hradčany červenofialová nezúbkovaná, „Gilbert“; okresná pečiatka VII/575; poštová poukážka: český formulár; foto: aukcia Klim 15. 12. 2001 pol. 80 (vydražené za 145.000 Kč).

Detail okrasnej pečiatky VII/575 na ústrižku poukážky.

Pozrime sa na tento ústrižok bližšie. V porovnaní s popisovanými ústrižkami nie je otláčené rozlišovacie označenie pečiatky, ide o český formulár poštovej poukážky, kým popisované formuláre majú český aj nemecký text. Poštové poukážky a dobierkové poštové poukážky majú aj kolonku na otláčok okresnej pečiatky. Každá pošta má príslušnú okresnú pečiatku. Pošte JANSKÉ LAZNĚ prislúcha okresná pečiatka VII/611. Väčšina zberateľov asi nevlastní poukážku s pečiarkou JANSKÉ LAZNĚ/JOHANNISBAD, ale skutočnosť, že každej pošte prislúcha konkrétna okresná pečiatka, si môžeme overiť napríklad na iných dokladoch. V každej väčšej zbierke Hradčany je ústrižok poštovej poukážky so známku 10 h Hradčany zelená nezúbkovaná. Všimnite si, že ak máte ústrižok poštovej dobierkovej poukážky s pečiarkou KOŠICE 2, okresná pečiatka je „20a.“, ústrižky poštovej poukážky s pečiarkou PÉNZUTALVÁNY/KÉSMARK majú okresnú pečiatku „205“ a ústrižky poštovej poukážky s pečiarkou RIMAVSKÁ SOBOTA majú okresnú pečiatku „210“. Už sme uviedli, že pošte JANSKÉ LAZNĚ prislúcha okresná pečiatka VII/611.

Vyobrazený ústrižok poštovej poukážky s dátumom 28. VI. 20–4 JANSKÉ LAZNĚ/JOHANNISBAD však má okresnú pečiatku VII/575. Skutočnosť, že na ústrižku je okresná pečiatka VII/575 namiesto správnej VII/611, jednoznačne dokazuje, že formulár poštovej poukážky, predaný v 30. aukcii Klim, nebol podaný na pošte JANSKÉ LAZNĚ a teda zákonite nemôže ísť o originál. Je to realita, s ktorou sa treba zmieriť.

Literatúra:

- [1] Katalog Celostátní výstavy poštovních známek Brno 74, OV výstavy Brno 74, s. 38.
- [2] Karásek, J., Ing.: Známky emise Hradčany 10, 20 a 30 h nezoubkované, upotřebené, F 8/1983/, s. 234 – 235.
- [3] Karásek J., Ing.: Československé poštovní známky a jejich padělky 1918 – 1939, Merkur–revue 1998, s. 60.
- [4] Beneš, F., Ing., Dr.: Specializovaná příručka pro sběratele poštovních známek: Československo 1918 – 1939, POFIS, str. 5.
- [5] Katalog aukcie Klim 15. 12. 2001, položka č. 80.

[6] Katalog aukcie Majer 16. 9. 2006, položka č. 40.

Ing. Andrej Tekeř